

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Udvalget for Forretningsordenen
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 30. april 2024
Kontor: Stats- og
Menneskeretskontoret
Sagsbeh: Maja Sofie Vilstrup
Gaardsvig-Kjær
Sagsnr.: 2024-05359
Dok.: 3251182

Besvarelse af spørgsmål nr. 1 fra Folketingets Udvalg for Forretningsordenen vedrørende forslag til lov om ændring af lov om undersøgelse af beslutningen om hjemsendelse af ledende medarbejdere i Forsvarets Efterretningstjeneste (Udvidelse af undersøgelsen) (L 133).

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 1 vedrørende forslag til lov om ændring af lov om undersøgelse af beslutningen om hjemsendelse af ledende medarbejdere i Forsvarets Efterretningstjeneste (Udvidelse af undersøgelsen) (L 133), som Folketingets Udvalg for Forretningsordenen har stillet til justitsministeren den 16. april 2024.

Peter Hummelgaard

/

Christian Fuglsang

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 1 fra Folketingets Udvalg for Forretningsordenen vedrørende forslag til lov om ændring af lov om undersøgelse af beslutningen om hjemsendelse af ledende medarbejdere i Forsvarets Efterretningstjeneste (Udvidelse af undersøgelsen) (L 133).

”Vil ministeren kommentere henvendelsen af 16. april 2024 fra Lars Findsen og Claus Hjorth Frederiksen, jf. L 133 - bilag 3?”

Svar:

1. Regeringen indgik den 6. december 2023 en aftale med SF om bl.a. at udvide den igangværende FE-undersøgelseskommissions mandat. Som det fremgår af aftalen, sker den foreslåede udvidelse på baggrund af den meget betydelige offentlige debat og de spekulationer, der har været om håndteringen af straffesagerne mod Lars Findsen og Claus Hjort Frederiksen, og i lyset af, at sagerne mod Lars Findsen og Claus Hjort Frederiksen efter anklagemyndighedens opfattelse ikke kunne gennemføres.

Der lægges på den baggrund med lovforslaget op til, at FE-undersøgelseskommissionens undersøgelse udvides til også at omfatte forløbet vedrørende efterforskningen og retsforfølgningen i straffesagerne mod Lars Findsen og Claus Hjort Frederiksen. Undersøgelseskommissionen skal i den forbindelse undersøge, om der i forbindelse med efterretningstjenesternes og anklagemyndighedens iværksættelse og tilrettelæggelse af efterforskningen og retsforfølgningen blev varetaget usaglige hensyn

Som det fremgår af side 4 (pkt. 2.2.1 i de almindelige bemærkninger) i lovforslaget, vil undersøgelsen skulle omfatte alle relevante myndighedspersoner, herunder ministre, og vil skulle belyse, om der i forbindelse med efterforskningen og retsforfølgningen er varetaget usaglige hensyn, herunder f.eks. politiske eller personlige interesser.

Den foreslåede afgrænsning af undersøgelsen i lovforslaget til, om der er indgået usaglige hensyn i håndteringen af straffesagerne mod Lars Findsen og Claus Hjort Frederiksen, hænger sammen med, at det er dét, spekulationerne i den offentlige debat er gået på. Ved usaglige hensyn forstås hensyn, der ikke lovligt kan lægges vægt på ved behandlingen af en sag.

Det kan i forlængelse heraf oplyses, at undersøgelseskommissionen er uafhængig og består af tre uvildige landsdommere, som selv har valgt udspørgeren.

Undersøgelseskommissionen tilrettelægger således selv sin undersøgelse inden for undersøgelseskommissionens mandat. Undersøgelseskommissionen skal på den baggrund udtale sig om, hvorvidt der er grundlag for, at det offentlige søger nogen draget til ansvar.

2. For så vidt angår de foreslåede rammer for undersøgelsen gør der sig, som det fremgår af lovforslagets side 4 (pkt. 2.2.2 i de almindelige bemærkninger), efter regeringens opfattelse helt særlige omstændigheder gældende i forbindelse med en undersøgelse vedrørende efterretningstjenesternes forhold, herunder navnlig i relation til beskyttelse af klassificerede oplysninger.

Derfor lægges der med lovforslaget op til, at udvidelsen af undersøgelseskommissionens mandat skal ske inden for de retlige rammer, der er etableret ved lov nr. 711 af 13. juni 2023 om undersøgelse af beslutningen om hjemsendelse af ledende medarbejdere i Forsvarets Efterretningstjeneste (FE-undersøgelseskommissionsloven), og som er udtryk for en afvejning mellem på den ene side hensynet til ikke at udbrede kendskabet til klassificerede oplysninger mere end strengt nødvendigt og på den anden side hensynet til at skabe klarhed over det undersøgte forløb. Det ændrer Højesterets kendelser i sagerne mod Claus Hjort Frederiksen og Lars Findsen ikke på.

3. For så vidt angår spørgsmålet om afgivelse af beretning kan Justitsministeriet oplyse, at det følger af den gældende § 22, stk. 1, i FE-undersøgelseskommissionsloven, at undersøgelseskommissionen vil skulle afgive en beretning om resultatet af sine undersøgelser, som skal kunne offentliggøres. Som det fremgår af bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 7, lægges der op til, at undersøgelseskommissionen også skal afgive en beretning om resultatet af den udvidede undersøgelse.

Det fremgår derudover af bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 7, jf. lovforslagets side 8, at hvis undersøgelseskommissionen vurderer, at den førnævnte beretning ikke kan udformes således, at den indeholder en tilstrækkelig redegørelse for de spørgsmål, som undersøgelseskommissionen skal undersøge, skal kommissionen udarbejde

en yderligere beretning, som afgives til justitsministeren. Denne beretning offentliggøres ikke, men justitsministeren giver Folketingets Udvalg vedrørende Efterretningstjenesterne adgang til beretningen.

4. For så vidt angår undersøgelseskommissionens adgang til at afhøre vidner, kan der henvises til lovforslagets § 1, nr. 5. Det følger af den gældende § 7, stk. 1, i FE-undersøgelseskommissionsloven, at undersøgelseskommissionen kan anmode en person om at afgive forklaring for kommissionen som vidne, hvis det ikke har været muligt at få belyst et spørgsmål på anden måde, og kommissionen vurderer, at det er strengt nødvendigt for en tilstrækkelig oplysning af sagen.

Med lovforslaget lægges der op til, at »strengt nødvendigt« ændres til »af afgørende betydning«. Der lægges således op til, at undersøgelseskommissionen kan foretage vidneafhøringer, hvis kommissionen vurderer, at det er af afgørende betydning for at sikre en tilstrækkelig oplysning af sagen.

Hvis undersøgelseskommissionen – for at få et spørgsmål tilstrækkeligt belyst – finder det nødvendigt, at der afgives forklaring om spørgsmålet, har undersøgelseskommissionen derfor mulighed for at gennemføre afhøringer, hvis det ikke har været muligt at få belyst et givet spørgsmål på anden måde, og kommissionen vurderer, at det er af afgørende betydning for en tilstrækkelig oplysning af sagen.

Som det fremgår af aftalen mellem regeringen og SF af 6. december 2023 om bl.a. udvidelse af undersøgelseskommissionens mandat, bestemmer kommissionen selv, hvem der indkaldes som vidner.

Det kan i forlængelse heraf oplyses, at det fremgår af § 12, stk. 1, i FE-undersøgelseskommissionsloven, at bisidderen til en person, hvis forhold undersøges, har ret til at overvære afhøringer af sin klient i undersøgelseskommissionen. Undersøgelseskommissionen kan give bisidderen adgang til at overvære afhøringer af andre, hvis væsentlige hensyn til bisidderens mulighed for at varetage sin klients interesser taler for det.